

בש"פ 1459/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 1459/20

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: פלוני

נגד

המשיב: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' דראל) במ"ת 28422-10-19 מיום 9.2.2020

בשם העורר: עו"ד קבלאן הישאם

בשם המשיבה: עו"ד מוחמד סראחנה

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' דראל) במ"ת 28422-10-19 מיום 9.2.2020, במסגרתה הורה על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 20.10.2019 הוגש נגד העורר כתב אישום בו צוין כי ביום 30.6.2019 ניתן נגדו צו פיקוח ומעקב במסגרת תיק פע"מ 55296-06-19, לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006. בהתאם להוראות הצו נאסר על העורר, בין היתר, להתחבר, ליצור קשר ולשהות ביחידות עם קטינים זכרים.

עמוד 1

2. במסגרת כתב האישום הואשם העורר בעבירה של הטרדה מינית לפי סעיפים 3(א) ו-6(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998; בניסיון למעשה מגונה בקטין מתחת לגיל 16 לפי סעיף 348(ב) בנסיבות 345(ב)(1) ו-345(א)(1) יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; והפרת צו פיקוח לפי סעיף 22(א) לחוק ההגנה על הציבור. בתמצית, בכתב האישום נטען כי העורר ניגש ביום 12.10.2019 לח', קטין יליד 2005 (להלן: המתלונן) וביקש ממנו כי יעזור לו לסחוב שקיות לרכבו. בהמשך לכך שאל העורר את המתלונן האם יש לו שערות על גופו, ביקש ממנו להרים את חולצתו וביקש ממנו שייגע באיבר מינו. לאחר מכן הציע העורר למתלונן ללכת לשירותים בקרבת מקום ושם ביקש ממנו בשנית כי ירים את חולצתו. בהמשך המתלונן סירב לכך, והעורר ברח מהמקום. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

3. בדיון שהתקיים ביום 28.10.2019 הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה לביסוס האמור בכתב האישום וכן לקיומה של עילת מעצר. ברם, נטען כי מדובר בעבירות המצויות ברף הנמוך מבחינת חומרת העבירות ורק בעבירות ניסיון. כמו כן, העורר ביקש להשתחרר לקהילה סגורה על מנת לטפל בעצמו והבהיר שהוא אינו מעוניין להשתחרר לחלופת מעצר אחרת. בתסקיר מעצר שהוגש ביום 4.12.2019, על פי בקשת העורר, העריך שירות המבחן כי קיים סיכון משמעותי להישנות התנהגות פוגענית מצד העורר, גם בקטינים. עוד פורט בתסקיר כי העורר חש בושה נוכח מעשיו ואמפתיה כלפי המתלונן. שירות המבחן סבר כי הסיכון המשמעותי הנשקף מהעורר מחייב את שילובו בטיפול אינטנסיבי ועל כן הוצע לבדוק את התאמתו לטיפול במרכז טיפולי לעברייני מין "מעגלים", בתנאי הוסטל.

4. ביום 7.1.2020 איפשר בית המשפט המחוזי את יציאת העורר לראיון קבלה במרכז "מעגלים". בהמשך לכך, ביום 21.1.2020 הומלץ בתסקיר משלים להעביר את העורר למרכז "מעגלים" לאחר שזה עבר את הריאיון בהצלחה. אלא שבדיון שהתקיים ביום 9.2.2020, דחה בית המשפט את המלצת שירות המבחן והורה על מעצר העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט נימק את החלטתו בכך ששחרור העורר לשם הליך טיפולי ארוך טווח שאורכו הצפוי הוא כשלוש שנים, תשלול את שיקול דעתו של המותב שידון בהליך העיקרי בו נדון העורר. כמו כן, על פני הדברים ההליך העיקרי לא אמור להימשך זמן רב, כך שבית המשפט שידון את העורר ייתן את דעתו על רצונו להשתקם בזמן הנראה לעין.

5. העורר טוען כי חלופת המעצר המוצעת תאיין את מסוכנותו והיא מהווה פתרון טיפולי הולם עבורו. העובדה שלא ביקש חלופת מעצר אחרת מלבד המסגרת הטיפולית ההרמטית המוצעת מצביעה על רצונו הכן להשתקם. לשיטתו, שליחתו לאפיק טיפולי שיקומי אינה שוללת את שיקול דעתו של המותב הדין בתיק העיקרי ויש לבחון כל מקרה לגופו. כמו כן, העובדה שבית המשפט אפשר לו להתראיין ל"מעגלים" נטעה בו תקוות שווא שבית המשפט התעלם מהן כאשר שלל את החלופה ממנו. לבסוף ציין כי בבית המעצר הוא חשוף להתנכלויות ומצבו הנפשי הולך ומתדרדר.

6. המשיבה טוענת מנגד כי ככלל, בית המשפט שדן בתיק העיקרי הוא זה שצריך לתת את דעתו על ההליך השיקומי של נאשם. הלכה זו מקבלת משנה תוקף בענייננו נוכח העובדה שהטיפול המוצע הוא טיפול ארוך טווח והשמת העורר במסגרת הטיפול אכן תכבול את שיקול דעתו של המותב המברר את ההאשמות. יתר על כן, החלופה המוצעת אינה חלופה המאינת את המסוכנות הנשקפת מהעורר. במסגרת המוצעת, העורר יקבל חופשות ואין בה ביקורת משטרה או שב"ס. מעבר לכך, העורר הוא אסיר משוחרר ברישיון אשר החל לרצות עונש של 21 חודשים מאסר בפועל. העונש הושת עליו ביום 2.5.2018 בשל ביצוע מעשים מגונים (להלן: התיק הקודם) ממנו שוחרר בשחרור על תנאי. זאת כאשר העבירות המיוחסות לו קעת נעברו בחלוף כארבעה חודשים בלבד ממועד החלטת ועדת השחרורים על שחרורו

על תנאי. בשל כך אף הוגשה בקשה לביטול השחרור על תנאי. בשים לב לאמור, מעבר לעובדה שחזרתו של העורר לסורו תוך פרק זמן קצר מצביעה על מסוכנותו הרבה, הוא צפוי ממילא לחזור להמשך ריצוי תקופת מאסרו הקודמת. זאת, בנוסף להפעלת המאסר על תנאי שהושת עליו בתיק הקודם, אם יורשע באישום הנוכחי. כמו כן, המשיבה ציינה כי בית המשפט הבהיר לעותר באופן מפורש כי אין באישור להתראיין לתכנית "מעגלים" כל ערובה לכך שבסופו של דבר בקשתו תתקבל, ולכן גם לא הייתה לו סיבה להסתמך על כך.

דין הערר להידחות.

7. אכן, מתסקיר שירות המבחן עולה כי העורר הוא אדם הזקוק לטיפול. אולם, בשלב זה של ההליך מוקד הבחינה הוא מסוכנותו והאפשרות לאיין אותה, ככל שישנה.

8. המעשים המיוחסים לעורר בוצעו לכאורה תוך הפרה של צו פיקוח שהוטל עליו, בשעה שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר על-תנאי בגין הרשעה קודמת בביצוע מעשה מגונה. כמו כן, העורר עומד לפני הליך של הפקעת שחרורו המוקדם. בנסיבות אלה, כאשר אף העורר אינו מכחיש את המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו, לא ניתן לתת בו אמון מספיק על מנת לשחררו למסגרת טיפולית. בקשר לחלופת המעצר המוצעת, הוסטל "מעגלים", כבר ניתנה בעבר התייחסות לכך שמדובר במסגרת שאין בה כדי לאיין מסוכנות: "מדובר במסגרת שאינה נעולה [...] הצוות הטיפולי בהוסטל אינו יכול לערוב לשחרורו של העורר ולכל היותר יעדכן את שירות המבחן במקרה של הפרה מצדו של התנאי שייקבעו לו. מכל הבחינות הללו ההוסטל אינו יכול להיחשב פתרון שיש בו כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן העורר" (בש"פ 755/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (11.2.2016) (להלן: עניין פלוני)). על אף שבעניינינו שירות המבחן בא בהמלצה חיובית לגבי אפשרות שילובו של העורר בהוסטל, סבורני כי לא ניתן משקל מספיק לסיכון הנשקף ממנו, עליו אין חולק. על כן, על אף המלצת שירות המבחן, נראה לי כי צדק בית המשפט המחוזי בדחותו את האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר בהוסטל "מעגלים".

9. מכל מקום, בחינת הצורך בטיפול אינטנסיבי, מקומו ככלל בסיומו של ההליך העיקרי, בשלב גזירת העונש, ולא בשלב המעצר עד תום ההליכים (ראו: בש"פ 7873/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (20.11.2012)). על כן, בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי העברתו של העורר להליך טיפולי בשלב זה תסיג את גבולו של המותב הדין בתיק העיקרי. בהקשר זה, כלל לא ברור כי ניתן ללמוד מהלכת סויסה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011)), במסגרתה נקבעו אמות מידה לטיפול גמילה מסמים כבר בשלב המעצר, לגבי הפנייתם של עברייני מין למסגרת טיפולית עוד בשלב המעצר (ראו: עניין פלוני, פסקה 13; בש"פ 6927/19 גרגאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (14.11.2019)).

10. ובאשר להסתמכות העורר שיזכה לחלופת המצער בשל כך שבית המשפט אפשר את בדיקת התאמתו לטיפול. טענה זו הנטענת בפי העורר, נטענת בלא מעט תעוזה, אם לא למעלה מכך. זאת שכן, הן עיון בהחלטת בית המשפט מיום 28.10.2019 - בו הורה על עריכת תסקיר מעצר שיבדוק אפשרות שילובו בקהילה טיפולית - והן עיון בהחלטה מיום 7.1.2020 - בו אפשר בית המשפט לעורר להתראיין במרכז - נאמר מפורשות כי אין בכך כדי להביע עמדה באשר לתוצאה הסופית או ליצור אצל העורר אינטרס הסתמכות. די בכך, כדי לדחות טענה זו של העורר.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, ז' באדר התש"ף (3.3.2020).

שׁוֹפֵט
